

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/375/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2209211946
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2209211946.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcov: 1/ Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Q. XXX/XX, XXX XX H. L., 2/ H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Q. XXX/XX, XXX XX H. L. a 3/ maloletá W. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Q. XXX/XX, XXX XX H. L., zastúpená kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny H. L., P. XX, XXX XX H. L., všetci traja zastúpení: JUDr. Eva Skačániová, advokátka so sídlom Korzo Bélu Bartoka 789/3, 929 01 Dunajská Streda, proti žalovaným: 1/ N. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX/XX, XXX XX H. L., zastúpený: JUDr. Ladislav Pongrácz, advokát so sídlom Alžbetínske nám. 1203/2, 929 01 Dunajská Streda, 2/ WIBAX, s.r.o., so sídlom Vrakúnska 29, 820 14 Bratislava 214, IČO : 31 324 967 a 3/ UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom Lazaretská 15, 820 07 Bratislava 27, IČO: 00 653 501, zastúpený: PRK Partners s.r.o., so sídlom Hurbanovo nám. 3, 811 06 Bratislava, o úhradu pozostalostnej renty a o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 24. apríla 2017, č. k. 8C/139/2009-832, v časti výroku II., III., IV., V., VI., VII., takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo veci samej vo výroku II. a v časti náhrady trov konania, v súvisiacich výrokoch VIII. a IX. **p o t v r d z u j e .**

II. Odvolanie žalovaného 1/ voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti, kde súd žalobu zamietol vo výroku III. **s a o d m i e t a .**

III. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti náhrady trov konania a povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výroku IV., V., VI. a VII. **z r u š u j e a**
v r a c i a súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. konanie o zaplatenie pozostalostnej renty zastavil, výrokom II. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 10.000 eur, žalobcovi 2/ nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 10.000 eur a žalobkyni 3/ nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 10.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ďalšieho žalovaného, výrokom III. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom IV. žalobcom 1/ až 3/ priznal voči žalovanému 1/ a 2/ náhradu trov konania v plnej výške, výrokom V. žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcom 1/ až 3/ v časti zastaveného konania náhradu trov konania nepriznal, výrokom VI. žalovanému 3/ vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov konania nepriznal, výrokom VII. zaviazal žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť Okresnému súdu Dunajská Streda súdny poplatok zo žaloby 1.800 eur, výrokom VIII. tlmočníčke Mgr. Q. V. priznal náhradu trov za tlmočenie v plnej výške, výrokom IX. štátu náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd rozsudok právne odôvodnil použitím § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 101 ods. 1, § 104, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, 2, § 430 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Vecne rozsudok odôvodnil tým, že po späťvzati v časti náhrady pozostalostnej renty, ostal predmetom konania nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, každému po 10.000 eur. Žalobcovia v priebehu konania tvrdili, že nebohý bol v pracovnom pomere žalovaného 2/. Nepredložili ani nenavrhlí žiadny taký hodnoverný dôkaz, ktorým by bolo jednoznačne nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že nebohý v čase dopravnej nehody, pri ktorej utrpel zranenia nezlučiteľné so životom, bol v pracovnom pomere u žalovaného 2/. Nutné bolo preto ustáliť, že nebohý nebol v pracovnom pomere u žalovaného 2/ a preto nemožno ustáliť, že by išlo o pracovný úraz pri výkone práce u zamestnávateľa - žalovaného 2/, ale že v tom čase bol živnostníkom - samostatne zárobkovo činnou osobou. V ďalšom bolo potrebné vyriešiť postavenie žalovaného 1/, ktorý v priebehu konania tvrdil, že bol u žalovaného 2/ v čase dopravnej nehody zamestnaný. Žalovaný 1/ svoje dôkazné bremeno o tomto tvrdení neunesol a nepreukázal ho. Nepredložil ani nenavrhol žiadne také listiny a dôkazy, z ktorých by vyplývalo, že v čase nehody bol v pracovnom pomere žalovaného 2/. Z predložených listín vyplýva, že žalovaný ho neevidoval pre účely odvodov do zdravotnej, či sociálnej poisťovne. Nesporné je, že dopravný prostriedok, ktorého držiteľom bol v čase dopravnej nehody žalovaný 2/ šoféroval žalovaný 1/, ale nie ako zamestnanec žalovaného 2/. V danom prípade ani jedna zo strán nenavrhol vykonať dôkaz o prípadnej miere zavinenia nebohého, preto z tohto dôvodu, mieru zavinenia nebohého nemožno konštatovať.

3. Ďalšou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť bola otázka, či žalovaný 1/ šoféroval so súhlasom, či bez súhlasu držiteľa, teda prevádzateľa motorového vozidla, ktorým k dopravnej nehode došlo. V tomto smere súd ustálil, že žalovaný 1/ riadil vozidlo žalovaného 2/ so súhlasom žalovaného 2/. Nasvedčujú tomu všetky okolnosti veci. V priebehu trestného konania žalovaný 2/ nespochybňoval, že by žalovaný 1/ nemal právo šoférovať vozidlo, ktorým došlo k ujme. Nespochybňoval to ani v rámci poistného plnenia žalovaného 3/ z jeho poisťky, keď žalovaný 3/ poskytol poistné plnenia žalobkyni - pohrebné náklady, smútočné ošatenia, a pod. Nespochybňoval to ani v tomto konaní do času, kým nebol pribratý do konania ako žalovaný 2/. Nespochybňoval to ani žalovaný 3/ v čase, keď poskytoval poistné plnenie žalobkyni z poistenia žalovaného 2/. Uvedené skutočnosti nasvedčujú tomu, že žalovaný 1/ šoféroval so súhlasom žalovaného 2/, že tento o tomto poznatky mal. Žalovaný 2/ síce predložil protokol o odovzdaní a prevzatí vozidla, ale svedok, ktorému malo byť podľa tohto dokladu vozidlo zverené taktiež spochybnil vyjadrenie žalovaného 2/, že o tom nevedel. Žalovaný 2/ svoju obranu, že nevedel o tom, že vozidlo zvykol šoférovať žalovaný 1/ nepreukázal.

4. Manžel žalobkyne 1/ a otec žalobcov 2/ a 3/ zomrel pri dopravnej nehode. Žalobkyňa 1/ stratila svojho manžela, s ktorým až do dňa jeho smrti žila v spoločnej domácnosti. Stratila muža, ktorý ju zabezpečoval po finančnej stránke, pričom ona sa venovala starostlivosti o domácnosť, o deti - žalobcov 2/ a 3/. Stratila osobu blízku, partnera s ktorým žila vo fungujúcom manželskom zväzku. Žalobcovia 2/ a 3/ rade jeho smrťou stratili jedného z rodičov - otca, s ktorým žili v spoločnej domácnosti, ktorý im zabezpečoval starostlivosť a to aj po finančnej stránke. Stratili jednu z dvoch najbližších osôb. Všetci traja stratili osobu, na ktorú boli svojou výživou odkázané. Ide o stratu nezvratnú. V tomto smere je nutné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 spisová značka 1Cdo/77/2009, ktorý za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (syn a brat). Obdobne z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. 2. 2011 spisová značka 5Cdo/265/2009 vyplýva, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, respektíve práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňanie citovej potreby, to jest nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, zostávajúca osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Pri inom obdobnom rozsudku Najvyšší súd konštatoval, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom, ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že sa uplatňuje ako jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chránenej v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, je rodinný život, spočívajúci v udržiavaní, rozvíjaní vzájomných

citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné prerušenie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

5. Strata blízkej osoby, člena rodiny, v dôsledku jej úmrtia pri dopravnej nehode, je stratou nezvratnou a trvalou. V dôsledku tejto straty už nemôžu rozvíjať žalobcovia svoj vzťah či už s manželom alebo otcom. Stratili osobu, ktorú milovali. Závažnosť vzniknutej ujmy je tak zrejmá, nespochybniteľná a nezmeniteľná. Zadosťučinenie podľa zák. ust. § 13 ods. 1 Obč. zák. nemôže byť preto postačujúce. Z tohto dôvodu vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ust. § 13 ods. 2 a 3 Obč. zák.

6. Druhým určujúcim faktorom podľa zák. ust. § 13 Obč. zák. sú okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Nie je sporné, že k porušeniu práva došlo trestným činom žalovaného 1/, ktorý bol za ten trestný čin právoplatne odsúdený a bol mu uložený trest. Ide o nedbanlivostný trestný čin. Žalovaný neprispôbil techniku jazdy a spôsob jazdy povrchu vozovky, pri nesprávnej technike a spôsobe jazdy pri predbiehaní spôsobil nehodu. Pri nehode nebohý utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Za týchto okolností došlo k porušeniu práv žalobcov zo strany žalovaného 1/. V trestnom konaní ani v tomto nebolo preukázané spoluzavinenie nebohého. Zo strany žalovaného 2/ došlo k porušeniu práva tým, že bol držiteľom a prevádzateľom motorového vozidla, ktoré s jeho vedomím a súhlasom použil žalovaný 1/, ktorý nesprávnou technikou jazdy a neprispôbením techniky jazdy povrchu vozovky zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k porušeniu práva žalobcov.

7. Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä a) intenzita vzťahu medzi žalobcami a nebohým, b) otázka hmotnej závislosti medzi žalobcami a nebohým, c) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomných vzťahov medzi žalobcami a nebohým kľúčová. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (žalovaných 1/ a 2/ ako pôvodcami zásahu), sú a) postoj žalovaných (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, a i.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov.

8. Závažnosť ujmy je zrejmá. Strata blízkej osoby je nezvratný, trvalý stav. Nie je možná žiadna zmena. Hodnota života je nevyčísliteľná a rovnako aj jeho strata. V dôsledku tejto straty žalobcovia stratili možnosť tráviť spoločné chvíle s manželom - otcom. Nemajú možnosť prejavovať svoje city k nemu. Nemajú už možnosť prijímať jeho prejavy citov k nim, ktoré im prejavoval počas jeho života. Boli prerušené ich citové väzby. Prežívajú smútok nad jeho stratou. Jeho strata zasiahla do ich práva na rodinný život. Nebohý zabezpečoval výživu žalobcov. Boli úplná rodina. Žalobkyňa 1/ mala manžela, ale nenávratne ho stratila. Žalobcovia 2/ a 3/ mali otca. Nenávratne oňho prišli. Takto bolo vyhodnotené prvé zákonné kritérium pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

9. Druhým kritériom pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú okolnosti na strane žalovaných 1/ a 2/. Nutné bolo zohľadniť, že žalovaný 1/ (priamo, v dôsledku trestného činu, za ktorý bol právoplatne stíhaný a odsúdený) ako aj žalovaný 2/ (tento síce nie priamo, ale tým, že bol držiteľom a prevádzateľom motorového vozidla, ktorým ujma bola spôsobená) neoprávnene zasiahli do práv žalobcov. Zároveň bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že nešlo o úmyselný trestný čin, ale čin nedbanlivostný. Žalovaný 1/ prejavil ľútosť. Na druhej strane žalovaný 1/ uviedol, že bol ochotný mimosúdne vec riešiť, ale uvedené nie je možné považovať za primerané, keď navrhol plnenie v rozsahu ako poskytol plnenie poškodenému, ktorý utrpel pri dopravnej nehode ublíženie na zdraví. V priebehu konania však už žiadne plnenie nenavrhol. V registri trestov nemá záznam ako to vyplýva z trestného spisu. Nebola mu dovedy uložená pokuta za dopravný priestupok. Jeho pomery sú štandardné. Má určitý príjem. Je ženatý. Manželka má určitý príjem. Bývajú vo vlastnom byte. Majú pôžičky. Nemajú už vyživovaciu povinnosť k maloletým, ale ani k plnoletým deťom. Pokiaľ sa týka žalovaného 2/ ide o právnickú osobu. Taktiež prejavil ľútosť. Má určité neuhradené pohľadávky aj dlhy. Žalovaný 2/ uviedol, že po určitú dobu poskytoval žalobkyňi určité plnenie, z predložených listín a vlastne aj z vyjadrenia konateľa žalovaného 2/ vyplýva, že plnenie poskytoval konateľ žalovaného 2/ zo svojho účtu, a teda nešlo o plnenie žalovaného 2/. Nebolo tak možné toto jeho plnenie započítať. Zodpovednosť žalovaného 2/ je daná skutočnosťou, že žalovaný 1/ riadil jeho vozidlo, s jeho súhlasom a vedomím a spôsobil pri tom dopravnú nehodu, pri ktorej

nebohý zomrel. Vo vzťahu ani k jednému však nie je možné zohľadniť a uplatniť moderačné pravidlo k výške škody, pretože neboli preukázané dôvody ani zo strany jedného z nich, ktoré by zníženie umožnili a to už aj z toho dôvodu, že výška požadovanej nemajetkovej ujmy zo strany každého zo žalobcov nie je vysoká a neprimeraná ani s prihliadnutím na pomery žalovaných.

10. Vyhodnotiac všetky okolnosti je potom nutné žalobu žalobcov 1/ až 3/ vo vzťahu k žalovanému 1/ a žalovanému 2/ považovať za dôvodnú. Výška nemajetkovej ujmy, ktorú každý zo žalobcov požadoval je primeranou na zmiernenie zásahu do práv žalobcov, i keď nikdy nenahradí stratu manžela - otca. Žalobcami požadovaná výška je primeraná aj pomerom žalovaných 1/ a 2/. Nemožno opomenúť, že žalovaný 1/ ako uviedol pomáha svojim plnoletým deťom. Žalobcovia 2/ a 3/ však takúto pomoc od svojho otca už nebudú môcť dostať v dôsledku nezvratnej straty. Žalobkyňa 1/ nebude môcť zdieľať manželský život so svojím nebohým manželom a to tiež v dôsledku nezvratnej straty. Výška nemajetkovej ujmy je primeraná aj z pohľadu iných právoplatných rozhodnutí súdov, ktoré v priebehu konania boli predložené.

11. Žaloba bola vo zvyšku zamietnutá. Ide o časť žaloby o nemajetkovú ujmu, ktorú požadovali žalobcovia od žalovaného 3/. Žalobcovia podali návrh na príbratie žalovaného 3/ dňa 21.10.2011 (č. l. 177). Uznesením tunajšieho súdu 8C/139/2009 - 178 zo dňa 04.11.2011 bol vstup žalovaného 3/ pripustený. K dopravnej nehode a k zásahu do práv žalobcov došlo dňa 28.01.2008, kedy manžel žalobkyne 1/ a súčasne otec žalobcov 2/ a 3/ zomrel pri dopravnej nehode, ktorú zaviniel žalovaný 1/, s motorovým vozidlom žalovaného 2/ spôsobom ako bolo preukázané v trestnom konaní. Žalovaný 3/ v priebehu konania vzniesol námietku premlčania na pojednávaní dňa 28.09.2015 (č. l. 582). Uviedol, že uplynula všeobecná trojročná premlčacia lehota, pretože táto začala plynúť dňom nasledujúcim po smrti nebohého, t.j. 29.01.2008 a uplynula dňa 29.01.2011. Žalobcovia (č. l. 629) ani žalovaní 1/ a 2/ so vznesenou námietkou nesúhlasili. Žalovaný 1/ poukázal na zák. ust. § 104 Obč. zák. s tým, že v danom prípade lehota začala plynúť rok po poistnej udalosti. S uvedeným nebolo možné súhlasiť. Bolo nutné poukázať na rozhodnutie NS SR 3Cdo/18//2016 zo dňa 22.06.2016 (č. l. 670). Ako vyplýva z uvedeného rozhodnutia, otázkou premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa zaoberal Najvyšší súd v minulosti už viackrát, pričom bol publikovaný aj judikát R 58/2014. Podľa týchto rozhodnutí právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu. Právo majetkovej povahy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe ak nie je ďalej ustanovené inak. Pri nemajetkovej ujme, ktorá je majetkovým právom inak stanovené nie je. Neprichádza do úvahy aplikácia zák. ust. § 104 Obč. zák. Uvedené zákonné ustanovenie je možné aplikovať jedine v tom prípade, ak je predmetom plnenie z poistenia medzi poisteným a poisťovateľom, čo nie je daný prípad. Počiatok plynutia premlčania všeobecnej trojročnej doby je pri nemajetkovej ujme viazaný na okamih neoprávneného zásahu. V danej veci do chránených osobnostných práv žalobcov bolo zasiahnuté dňa 28.01.2008 a to momentom smrti nebohého. Trojročná lehota uplynula dňa 28.01.2011. Do tohto času žalobcovia žalobu voči žalovanému 3/ nepodali. Spravili tak až po uplynutí premlčacej doby. Vyplýva z toho záver, že žalovaný 3/ uplatnil námietku premlčania účinne a preto bolo potrebné bez ďalšieho žalobu žalobcov o náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému 3/ ako nedôvodnú zamietnuť. V tomto smere je nutné poukázať na vyššie uvedené rozhodnutie aj v tom smere, že v prípade účinne uplatnenej námietky premlčania súd už bližšie neskúma existenciu subjektívneho práva žalobcu, lebo vychádza z toho, že žaloba by aj tak bola zamietnutá.

12. Žalobcovia 1/ až 3/ mali úspech v časti, v ktorej bolo ich žalobe vyhovené (úhrada nemajetkovej ujmy) vo vzťahu k žalovanému 1/ a žalovanému 2/. Z tohto dôvodu s poukazom na ich úspech im bola priznaná náhrada trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ priznaná v plnej výške z priznanej nemajetkovej ujmy.

13. Žalovanému 1/ a žalovanému 2/ vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ súd nepriznal náhradu trov konania v časti zastaveného konania o pozostalostnú rentu a to s poukazom na ust. § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl v charaktere sporu a v tom, že pomery žalobkyne - manželky nebohého a žalobcov 2/ a 3/, ktoré boli v čase zásahu do osobnostných ich práv maloleté a žalobkyňa 3/ ešte stále je, sú sťažené v dôsledku straty blízkej osoby. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi, ak by im bola uložená povinnosť náhrady trov konania žalovaných 1/ a 2/.

14. Žalovaný 3/ vo vzťahu k žalobcom bol úspešný v časti nemajetkovej ujmy, pretože v tomto rozsahu žaloba voči nemu bola ako nedôvodná zamietnutá. V časti pozostalostnej renty bolo konanie v dôsledku späťvzatia zastavené. V zásade by mal žalovaný 3/ vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ právo na náhradu trov konania aj v časti zastaveného konania aj v časti, v ktorej bola žaloba voči nemu zamietnutá. Žalovanému

3/ však napriek uvedenému s poukazom na ust. § 257 CSP náhrada trov konania priznaná nebola, a to z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto spočívajú v pomeroch žalobcov, ktoré sa stratou ich živiteľa a blízkej osoby zhoršili a v charaktere tohto sporu, keď predmetom je nemajetková ujma za nezvratnú stratu najbližšej osoby a tiež v tom, že je sporné, či žalovaný nevyňaložil trovy neúčelne z titulu právneho zastúpenia, pretože ako je všeobecne známe poisťovne disponujú kvalifikovanými právnikmi a právnymi oddeleniami, ktoré by mali byť schopné bez navýšenia chrániť záujmy žalovaného.

15. Žalobcovia sú v konaní osobne oslobodení. Vo výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy boli úspešní a v tom rozsahu žalovaní 1/ a 2/ neúspešní. Z tohto dôvodu s poukazom na ust. § 4 ods. 2 zák. o súdnych poplatkoch a sadzobníka súdnych poplatkov bola žalovaným 1/ a 2/ uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok súdu vo výške 6% z hodnoty sporu, v ktorej boli neúspešní (3 x 10.000,00 eur : 100 % x 6%).

16. Súd prvej inštancie zároveň priznal náhradu trov za tlmočenie a v tej súvislosti štátu náhradu trov konania nepriznal.

17. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1) písm. d), f), a h) CSP. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie v tomto prípade zo skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, a to v otázke premlčania nároku žalobcov proti žalovanej 3/, v otázke solidárnej zodpovednosti žalovaných, pri posúdení, či sa na strane žalovaných jedná o samostatné, alebo nerozlučné spoločenstvo, pri posúdení nároku na náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v otázke pasívnej legitímácie žalovaných. Konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpí vadou, ktorá spočíva v tom, že súd prvej inštancie neaplikoval svoje moderačné právo a nevykonal dôkaz, ktorý bol navrhnutý, pričom táto skutočnosť zakladá ďalší odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Inou vadou je aj tá skutočnosť, že súd prvej inštancie počas konania sa nezaoberal s otázkou posúdenia spoločenstva žalovaných a s touto otázkou sa nevyšporiadal ani vo svojom rozsudku. Rozsudok súdu, konkrétne odsek V. výroku o náhrade trov konania trpí ďalšou vadou, nakoľko súd žalovanému 1/ a žalovanému 2/ voči žalobkyni 1/, žalovanému 2/ a maloletej žalobkyni 3/ nepriznal náhradu trov konania, výrok je zmätočný a nepreskúmateľný a je v rozpore s odôvodnením rozsudku.

18. Súd vo výroku č. III. zamietol žalobu vo zvyšku, pričom podľa jeho názoru ak súd mal v úmysle zamietnuť žalobu voči žalovanej 3/, výrok by mal obsahovať označenie účastníka, vo vzťahu ku ktorému zamietol žalobu. V ods. 18. rozsudku súd cituje svedka R. F., ktorý uviedol, že vzadu pripútaní neboli, pričom súd v ods. 42 konštatuje, že napriek tomu, že žalovaný 3/ (ako aj svedok R. F. a žalovaný 1/) tvrdil, že nebohý nebol pripútaný na zadnom sedadle, nevykonal tento dôkaz. V súvislosti s pochybením súdu nevykonaním dôkazu v tomto smere je potrebné uviesť, že zástupca žalovaného 3/ navrhol vykonať znalecké dokazovanie, pričom ponechal na zváženie súdu, či dôkaz vykoná. Ako žalovaný taktiež súhlasil so znaleckým dokazovaním, pričom išlo o jasný a konkrétny návrh na vykonanie dokazovania. Poukazuje aj na to, že súd vzhľadom na svoje moderačné právo pri určení výšky náhrady škody môže vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci. V trestnom konaní nenavrhol vykonanie dokazovania jedine z dôvodu, že mu bol uložený trest v rámci dohody o vine a o treste, pričom podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste je uznanie viny v plnom rozsahu podľa výroku uznesenia o vznesení obvinenia, preto ak by neuznal vinu v plnom rozsahu a načrtoval by spoluvinu nebohého, dostal by prísnejší trest v konaní pred súdom.

19. V ods. 40. a 41. súd dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, nakoľko napriek tomu, že „oficiálne“ boli živnostníci, v skutočnosti vykonali závislú prácu pre žalovaného 2/. On im zabezpečil prácu, poskytol im výplatu. Aj inkriminovaného dňa boli na ceste na stavbu už po príchode do zamestnania - sídla žalovaného 2/, preto podľa jeho názoru žalovaný 2/ zodpovedá za škodu rovnako ako zamestnávateľ.

20. Žalovaný 2/ ako majiteľ vozidla bol poisťníkom a poisteným, pričom vo svetle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-22/12 (v ktorom Súdny dvor EÚ zaujal jednoznačné stanovisko a právny názor vo veci náhrady nemajetkovej ujmy, teda že povinné poistenie zodpovednosti má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy) pri určení pasívnej legitímácie v konaní o náhrade škody treba vychádzať z toho,

že podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov „náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať“. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ a na citované zákonné ustanovenie je evidentné, že žalovaní by si mali uplatniť nárok na náhradu škody voči poistenému alebo voči poisťovateľovi, t.j. žalovaným 2/ a 3/. Tu poukazuje na problematiku otázky posúdenia premlčania nároku, konkrétne na ust. 15 ods. 2 zákona o PZP, podľa ktorého na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila a na ust. § 104 Obč. zák. V prípade, ak vychádza z rozhodnutia C-22/12 a ust. § 104 Obč. zák., žalobcovia svoje nároky si uplatnili v premlčacej lehote, nakoľko podľa vyššie uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ povinné poistenie zodpovednosti má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má povahu poistného plnenia (plnenie poskytuje poisťovateľ z titulu náhrady škody z poistnej udalosti) a premlčacia doba začína plynúť rok po poistnej udalosti. Taktiež je nutné poukázať na tú skutočnosť, že ak si žalobcovia uplatnili svoje nároky proti žalovanému 1/ a žalovanému 2/ v premlčacej lehote a vychádza z procesného spoločenstva žalovaných - žalovaný 1/ ako osoba, ktorá škodu spôsobila, žalovaný 2/ ako poistník a poistený a žalovaný 3/ ako poisťovateľ, súd mal k dispozícii nasledovné možnosti:

- a/ zaviazat' žalovaných 1/ až 3/ zaplatiť náhradu škody spoločne a nerozdielne,
- b/ zaviazat' žalovaných 1/ až 3/ zaplatiť náhradu škody podľa účasti na spôsobenej škode.

21. V prípade, ak ide o nútené spoločenstvo žalovaných, rozsudok sa musí vzťahovať na každého z nich, t.j. je potrebné buď zamietnuť žalobu proti všetkým žalovaným alebo zaviazat' žalovaných k náhrade škody spoločne a nerozdielne. Súd vo svojom rozsudku sa vôbec nezaoberal s otázkou pasívneho alebo núteného spoločenstva žalovaných, rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Pri hľadaní riešenia problematiky premlčania sa vyskytuje ďalšia alternatíva ktorou je, že vzhľadom na povahu spoločenstva pasívne legitimovaných účastníkov konania na strane žalovaných došlo k spočívaniu plynutia premlčacej lehoty podaním žaloby na súde a preto okruh žalovaných bol rozšírený v premlčacej lehote. Podľa rozhodnutia C-22/12 pasívne legitimovanou v prípadoch náhrady škody z titulu nemajetkovej ujmy je poisťovateľ, v prípade, že žalobcovia si uplatnili svoje nároky voči poisťovateľovi po premlčacej lehote, súd musí zamietnuť žalobu proti poisťovateľovi z titulu premlčania práva a zamietnuť žalobu voči žalovaným 1/ až 2/ pre nedostatok pasívnej legitimácie. Súd v žiadnom prípade nesmie zaviazat' k celému plneniu žalovaných 1/ a 2/ a zamietnuť žalobu voči žalovanému 3/. Žalovaný 1/ nenesie zodpovednosť za uplatnenie si práva na náhradu škody po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom na vyššie uvedené žiada zrušiť napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 CSP a vrátiť vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie s poukazom na ust. 391 ods. 1 CSP, resp. zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že odvolací súd zamietá žalobu proti žalovanému 1/ a žalovaným 2/ a 3/ uloží povinnosť zaplatiť náhradu škody žalobcom 1/ až 3/.

22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 2/ z dôvodov, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaný 2/ opakovane v priebehu konania uvádzal (napr. podanie z 02.09.2011, mail zo 17.04.2017), že pre opakované porušovanie jeho základných práv zo strany štátu a slovenskej justície nie je schopný primeranej a účinnej obrany v tomto konaní. Toto porušovanie trvá dodnes a má vzrastajúci charakter. Táto hmotná procesná prekážka nebola doteraz odstránená a súd sa k nej nevyjadril. Konateľ žalovaného 2 /opakovane žiadal súd (napr. vyjadrenie z 22.06.2015), aby mu zabezpečil možnosť účasti na pojednávaniach, na čo súd nereagoval a pokračoval v konaní bez žalovaného 2/. Konateľ žalovaného 2/ nemá právnické vzdelanie, v priebehu konania bol bez príjmu a v súčasnosti je zamestnaný na plný pracovný úväzok v náročnej práci, ktorá si vyžaduje časté služobné cesty do zahraničia. Jeho čas na naštudovanie si aktuálnych právnych predpisov a judikatúry je obmedzený aj vzhľadom na množstvo závadových konaní, v ktorých sú opakovane porušované jeho základné práva, alebo jeho spoločnosti WIBAX, spol. s.r.o., alebo, v ktorých tieto základné práva už porušené boli (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 146/2010-32 zo dňa 30.6.2010, nález I. ÚS 363/2016-31 a nález III. ÚS 21/2013-43). Podľa judikatúry US SR ako aj ESD sa základné práva vzťahujú na fyzické a aj na právnické osoby. Súčasná právna úprava SR a spôsob uplatňovania zákonov SR však bráni týmto fyzickým a právnickým osobám v prístupe k súdu a spravodlivosti a tento prístup je prenášaný na majiteľov týchto právnických osôb, ktorí sú nútení znášať náklady na spravodlivosť, obranu a réžiu

svojich spoločností. Súdy takéto spoločnosti a jej majiteľov diskriminujú, porušujú čl. 6, 14 v spojení s čl. 17. Je potrebné uviesť, že jediný kto konal účelne a v primeranom čase a pomohol žalobcom v ťažkých časoch bol konateľ žalovaného 2/. Súd sa k tomu nevyjadril, ani to nezohľadnil vo svojom rozsudku, alebo iba okrajovo a chybné. Naopak až doteraz konal neefektívne a žalobcom neposkytol primeranú a včasnú súdnu ochranu a svojim postupom neprimerane zasiahol do života hlavne detí nebohého.

23. Súd v bodoch 10. a 12. odôvodnenia rozsudku uviedol, že žalovaný 2/ zamestnával R. F. a poskytol uvedeným (A., U.) havarované vozidlo za účelom cestovania do miesta výkonu práce. Zo strany súdu ide o svojvoľné účelovo vykonštruované tvrdenie, ktoré sa nezakladá na pravde a nemá oporu vo vykonaných dôkazoch a podaniach žalovaného 2/. Žalovaný 2/ opakovane uvádzal (napr. podanie na Krajský súd v Trnave z 08.03.2010), že auto bolo pridelené zamestnancovi R. F., o. i. aj na dopravu na miesto realizovaných stavieb a nie je mu známe, prečo ním v osudný deň cestovali A. a U. a prečo vozidlo viedol A. bez vedomia žalovaného 2/? Tiež nebolo preukázané, či v daný deň išli na miesto stavby firmy WIBAX, spol. s.r.o., alebo na niektorú zo svojich fušiek (svedok V.), na ktoré používali auto a stroje žalovaného 2/ bez jeho vedomia a súhlasu. Auto žalovaného 2/ používali bez ohľadu na jeho súhlas, hlavne preto, že to bolo pre nich výhodné (svedok V.).

24. V bode 18. odôvodnenia sa súd opiera o výpoveď R. F., ktorý na pojednávaní dňa 17.09.2013 odmietol vypovedať s tým, že je nervózný a z toho dôvodu ťažko chápe niektoré veci. Napriek tomu bol zo strany súdu prinútený k výpovedi a jeho slová boli následne dezinterpretované. Svedkovia F. a V. uviedli, že kým sa F. nestal úraz oka, bol to on, kto šoféroval uvedené vozidlo. F. tiež uviedol, že má stále platný vodičský preukaz a jeho platnosť v súvislosti s úrazom oka nebola obmedzená. Vodičský preukaz mal platný aj v čase osudnej autonehody. Svedok tiež nevypovedal, že by nejakým spôsobom oznámil žalovanému 2/, že nie je schopný vedenia motorového vozidla. O tom, či žalovaný 2/ vedel o tom, že auto šoféroval žalovaný 1/ vyslovil iba domnienku „myslím si“, žiadne tvrdenie, alebo dôkaz. Treba ešte uviesť, že auto nebolo určené prioritne na dopravu zamestnancov, ale na zabezpečenie logistiky pri výkone stavebných prác na stavbách, lebo poloha týchto stavieb nekopíruje trasy mestskej a prímestskej dopravy. Svedok V. jasne uviedol, že videl, že auto šoféroval F. a tiež uviedol, že za auto bol zodpovedný F..

25. V bode 43. odôvodnenia súd požaduje od žalovaného 2/ preukázanie toho, že nevedel, že auto zvykol šoférovať A.. Konateľ žalovaného nepozná spôsob, ktorým sa dá dokázať, že niečo nevie, jeho obrana vychádzala z úrovne jeho právneho vedomia, to že argumenty neuviedol v priebehu trestného konania, neznamená, že A. šoféroval s jeho povolením. Súd na výpovede svedkov a podania žalovaného 2/ neprihliadol. Lepšiu obranu žalovaného 2/ zmaril súd svojim chybným postupom a pokračovaním porušovania jeho základných práv.

26. Súd v bode 51. odôvodnenia odvodzuje zodpovednosť žalovaného 2/ za vznik nemajetkovej ujmy iba na základe držby a prevádzky havarovaného vozidla. Pre vznik zodpovednosti za vznik škody musia byť splnené všetky zákonné požiadavky, čo v prípade žalovaného 2/ nie je splnené. Súd postupoval chybné, lebo neuviedol, akú zákonnú povinnosť porušil žalovaný 2/, ktorá mala za následok vznik jeho zodpovednosti. Zneužitie a poškodenie jeho majetku/vozidla bez jeho vedomosti/súhlasu treťou stranou, ktorá nemá k nemu žiadny zamestnanecký vzťah a používala jeho vozidlo preto, že to bolo pre ňu výhodné, takýmto dôvodom rozhodne nie je. Súd postupoval nesprávne, keď odmietol započítať poskytnuté financie žalobcom konateľom a majiteľom žalovaného 2/. Súd vo svojom cynizme pokračuje aj bode 58. odôvodnenia, keď sa odvoláva na dobré mravy. Súd žalobcov neupozornil na to, že postup ich právnej zástupkyne bol chybný, keď svojim oneskoreným podaním zavinila uplynutie premĺčacej doby pri žalovanom 3/ a v zmysle zákona je povinná túto škodu nahradiť. Je potrebné tiež uviesť, že ak by súd konal efektívne, k premĺčaniu tejto doby by neprišlo. Na základe uvedeného žalovaný 2/ navrhol odvolaciemu súdu, aby zrušil žalovanému 2/ všetky povinnosti vyplývajúce z rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn.8C/139/2009 - 832 zo dňa 24.04.2017 a zaviazal žalobcov 1/ až 3/ a žalovaného 1/ nahradiť žalovanému 2/ trovy konania do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

27. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti VI. výroku Rozsudku z dôvodu, že Okresný súd Dunajská Streda dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Spoločnosť UNIQA nesúhlasí s odôvodnením VI. výroku rozsudku o nepriznaní náhrady trov konania, nakoľko Okresný súd Dunajská Streda v konaní nezistil majetkové

pomery žalobcov a jeho právny názor ohľadne účelnosti právneho zastúpenia je v rozpore s ustálenou judikatúrou súdov v Slovenskej republike. Okresný súd Dunajská Streda na pojednávaní zo dňa 24. apríla 2017 uviedol predbežný názor, kde vyslovil, že nárok je voči spoločnosti UNIQA premlčaný, a tak muselo byť právnenému zástupcovi žalobcov zrejme, že žalobcovia v konaní voči spoločnosti UNIQA nebudú úspešní. Napriek uvedenému nepožiadali o nepriznanie náhrady trov konania a nepreukázali akékoľvek dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP.

28. Okresný súd Dunajská Streda napriek uvedenému svojvoľne a nad rámec žalobného návrhu nepriznal náhradu trov konania spoločnosti UNIQA, ktorá mala v konaní 100 % úspech. Navyše, Okresný súd Dunajská Streda svoje rozhodnutie odôvodňuje takými skutočnosťami, ktoré v konaní neboli nikdy dokazované. Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností spoločnosť UNIQA poukázala na to, že len samotná skutočnosť, že jedna zo strán je v zlej finančnej situácii ešte neodôvodňuje to, že sa strana sporu môže vyhnúť povinnosti niesť náhradu trov konania v prípade jej vlastného procesného neúspechu. Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 147/08 sa vyjadril nasledovne: "Nepriznanie náhrady trov konania nemožno, podľa názoru ústavného súdu, odôvodniť iba všeobecným záverom o charaktere dlhotrvajúco prejednávanej právnej veci, záujmom na nezhoršovaní vzájomných susedských vzťahov účastníkov a poukazom na sociálnu situáciu žalovaných, ktorým bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov." Rovnaký názor zaujal aj Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 1 M Obdo V/19/2008: "Samotná skutočnosť, že žalobca ako poplatník bol oslobodený od súdneho poplatku, nezakladá dôvod pre použitie ustanovenia § 150 OSP (teraz § 257 CSP)." V inej veci zase Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že § 257 CSP nemá slúžiť na zmierňovanie majetkových rozdielov medzi stranami sporu.

29. Spoločnosť UNIQA taktiež nesúhlasí s právnym názorom Okresného súdu Dunajská Streda, ktorý opätovne svojvoľne a nad rámec žalobného návrhu uvádza, že spoločnosť UNIQA má vlastné právne zastúpenie, a preto je sporné, či jej právne zastúpenie v Konaní bolo účelné a hospodárne. Žalobcovia v Konaní nevzniesli takú námietku, ktorá by spochybňovala účelnosť právneho zastúpenia spoločnosti UNIQA, a preto jednoznačne môže označiť postup Okresného súdu Dunajská Streda za svojvoľný. V zmysle nálezu Ústavného súdu SR z 15. októbra 2014, sp. zn. III. ÚS 457/2014 vyplýva: "Trovky konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva a súde." Rovnaký názor vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn.: 4MCdo/16/2014 zo dňa 29. septembra 2015: "Uplatňovanie hore uvedeného názoru súdov (o tom, že účastník konania disponujúci právnym oddelením alebo zamestnávajúci zamestnancov s právnickým vzdelaním nemá nárok na náhradu trov konania za právne zastupovanie v konaní) by de facto znamenalo, že nárok na náhradu trov za právne zastupovanie v konaní nemajú všetky fyzické osoby s právnickým vzdelaním, množstvo korporácií, obchodných spoločností, družstiev, štátnych inštitúcií a organizácií a pod., čo by viedlo k ich diskriminácii a nerovnému postaveniu v konaní." Vzhľadom na vyššie uvedené má spoločnosť UNIQA za to, že Okresný súd Dunajská Streda vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na základe odvolacích dôvodov boli splnené podmienky na zmenu výroku VI. rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda v zmysle § 388 CSP tak, že spoločnosti UNIQA bude priznaná náhrada trov konania.

30. K odvolaniam žalovaných 1/ a 2/ sa vyjadril žalovaný 3/. Uviedol, že žalovaný 1/ v odvolaní okrem iného uvádza, že súd nesprávne právne posúdil premlčanie nároku Žalobcov voči spoločnosti UNIQA, nesprávne právne posúdil solidárnosť žalovaných, nesprávne právne posúdil otázku pasívnej legitímácie žalovaných, dopustil sa procesnej vady nakoľko neaplikoval moderačné právo, nevykonal navrhovaný dôkaz a uviedol nesprávny III. výrok ohľadne zamietnutia žaloby voči spoločnosti UNIQA. Spoločnosť UNIQA má za to, že odvolanie žalovaného 1/ je nevecné, zmatečné a nesprávne. Žalovaný 1/ sa v odvolaní snaží argumentovať neprípustnými argumentmi, ktoré najprv načrtne, avšak žiadnym spôsobom ich neodôvodní. Vzhľadom na uvedené má spoločnosť UNIQA za to, že odvolanie nespĺňa podmienky v § 363 Civilného sporového poriadku, a preto by malo byť v zmysle § 386 písm. d) Civilného sporového poriadku odmietnuté.

31. Žalovaný 1/ uvádza, že podaním žaloby voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ došlo k spočívaniu premlčacej lehoty aj voči spoločnosti UNIQA ako žalovanej 3/. Žalovaný 1/ uvádza, že súd neskúmal procesné spoločenstvo žalovaných a problematiku premlčania v tejto súvislosti. Žalovaný 1/ však neuvádza, o aké spoločenstvo by podľa jeho názoru malo ísť a ako je upravené premlčanie v konkrétnom spoločenstve. Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností, Žalovaný 1/ takýto argument nepoužil

ani v konaní. Napriek uvedenému si spoločnosť UNIQA dovoľuje dať do pozornosti, že procesné spoločenstvo poisťovní a poistených podľa Zákona o PZP sa chápe ako samostatné spoločenstvo. Takéto spoločenstvo je dané možnosťou prejednať a rozhodnúť spor samostatne voči každému z účastníkov. Podobný názor vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku vo veci sp. zn.: 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22. júna 2016: "Ak je v občianskom súdnom (sporovom) konaní na jednej alebo oboch procesných stranách viacero účastníkov, ide o ich procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne). V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých účastníkov v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám, sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne). Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaného 1/ a žalovanej 2/ (t.j. zo zákona č. 381/2001 Z. z.) nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich. To znamená, že medzi žalovanými 1/ a 2/ ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov. Právne úkony žalobkýň, ktoré urobili voči žalovanému 1/ nemajú preto právne účinky aj proti žalovanej 2/."

32. Žalovaný 1/ uvádza, že nemôže byť pasívne vecne legitimovaný, nakoľko podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 (ďalej len 2 zákon Č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o PZP") "Rozsudok vo veci Haasová") je pasívne vecne legitimovaná v prípadoch náhrady škody z titulu nemajetkovej ujmy poisťiteľ. Spoločnosť UNIQA má v prvom rade za to, že Rozsudok vo veci Haasová rieši úplne iný právny problém, ako ten voči ktorému argumentuje žalovaný 1/. Rozsudok Haasová sa zaoberá otázkou, či komerčné poisťovne majú hradiť z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach z dopravných nehôd. Tento právny problém nebol predmetom tohto konania práve z dôvodu, že súd sa ním nemusel zaoberať, nakoľko nárok žalobcov je voči spoločnosti UNIQA premlčaný. Vzhľadom na uvedené je odôvodnenie záveru žalovaného 1/ o jeho chýbajúcej pasívnej vecnej legitimácii zmätočný a nesprávny.

33. Žalovaný 1/ uvádza nesprávne, že ide o náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy, nakoľko v zmysle platných právnych predpisov nemajetková ujma nie je škoda. Táto skutočnosť bola viacnásobne judikovaná, ktorá zvyrazňuje výslovný majetkový charakter pojmu "škoda", napr. v Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. júna 2008, sp. zn. 3 Cdo 234/2007, v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009, v Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. marca 2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 či v Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. mája 2014, sp. zn. 7 Cdo 65/2013. Vzhľadom na uvedené, spoločnosti UNIQA nie je jasné, na základe čoho žalovaný 1/ dospel k názoru, že Rozsudkom vo veci Haasová nemožno žalovať osobu, ktorá zapríčinila zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý je priamo daný v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a zároveň mimo rámca právnej úpravy náhrady škody.

34. Žalovaný 1/ uvádza, že súd sa dopustil inej vady konania z dôvodu, že neuplatnil moderačné právo a nevykonal navrhovaný dôkaz. Svoj argument odôvodňuje tým, že súd nevykonal dôkaz, ktorý navrhla spoločnosť UNIQA - znalecký posudok za účelom zistenia vplyvu následkov nehody na poškodeného z dôvodu, že v čase nehody nebol pripútaný, a že súd môže v rámci moderačného práva pri určení výšky vykonať aj iný dôkaz ako navrhujú účastníci. Spoločnosť UNIQA má za to, že žalovanému 1/ neprislúcha právo domáhať sa odvolacieho dôvodu pre nevykonanie dôkazu, ktorý on sám nenavhol. Tiež má za to, že názor žalovaného 1/ v tom, že vo výroku III., kde súd žalobu vo zvyšku zamietal a neuviedol, že voči žalovanému 3/, je nesprávny a nedôvodný. Súd jasne označil účastníkov, ktorí sú povinní nahradiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy, a preto je zrejmé, že zvyšok žaloby je zamietnutý voči spoločnosti UNIQA. Súd sa tak vysporiadal s celým žalobným návrhom, čo je podstatnou podmienkou správnosti výroku Rozsudku.

35. Žalovaný 2/ taktiež podal voči Rozsudku odvolanie, v ktorom uvádza, že súd (i) opakovane porušuje jeho základné práva a nie je schopný primeranej a účinnej obrany a (ii) súd nevykonal navrhovaný

dôkaz. Spoločnosť UNIQA má za to, že žalovaný 2/ v odvolaní uvádza nevecné argumenty, v konaní bol celý čas pasívny a nezúčastňoval sa pojednávaniu, ktoré ospravedlňoval tým, že súd porušil jeho práva v iných konaniach, ktoré skutkovo nesúvisia. Vzhľadom na uvedené sa spoločnosť UNIQA bližšie nezaoberala odvolaním.

36. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

37. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav vo veci samej, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým zisteniam, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov vo veci samej, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci samej, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom.

38. Súd prvej inštancie správne právne posúdil vecnú pasívnu legitimáciu žalovaných 1/, 2/ a 3/. Žalovaný 1/ zodpovedá za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, nakoľko v čase dopravnej nehody, ku ktorej došlo k usmrteniu manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/, motorové vozidlo riadil. Jeho zodpovednosť bola daná porušením pravidiel cestnej premávky, pričom jeho vina bola konštatovaná i právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 3T/27/2009 zo dňa 23.03.2009. Vodič motorového vozidla zodpovedá za spôsobenú škodu podľa § 420 OZ a predpokladmi pre priznanie nároku na náhradu škody voči žalovanému 1/ bol vznik škody, resp. ujmy na strane žalobcov, protiprávne konanie žalovaného 1/, zavinenie žalovaného 1/ a príčinná súvislosť medzi vznikom škody, resp. ujmy a protiprávnym konaním žalovaného 1/. Všetky predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 3/ boli počas konania preukázané. Výšku priznanej nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie riadne odôvodnil, protiprávne konanie žalovaného 1/ spočívajúce v porušení pravidiel cestnej dopravy a nedbanlivostné zavinenie dopravnej nehody výlučne žalovaným 1/ vyplynulo zo znaleckého dokazovania vykonanom v trestnom konaní a tiež je nepochybná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov. Argumentácia žalovaného 1/, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu v otázke povahy vykonanej práce nebohým a žalovaným 1/ pre žalovaného 2/ ako aj k otázke miery spoluzavinenia nebohého, neobstojí. Predovšetkým súd prvej inštancie správne skonštatoval, že žalovaný 1/ nepredložil a ani nenavrhol žiadne dôkazy, z ktorých by vyplývalo, že v čase dopravnej nehody bol v pracovnom pomere žalovaného 2/. Ani z iných listinných dôkazov takáto skutočnosť nevyplývala, preto bol správny záver súd o tom, že nebol v pracovnom pomere u žalovaného 2/. Samotná skutočnosť, že pre žalovaného 2/ vykonával práce ešte nesvedčí o pracovnom pomere žalovaného 1/ u žalovaného 2/. Obdobne to platí i u nebohého, kde žalobcovia v tomto smere neunesli dôkazné bremeno. Uvedené je podporené i svedeckou výpoveďou svedka R. F.. Pokiaľ ide o otázku spoluzavinenia nebohého tým, že nebol pripútaný na zadnom sedadle treba uviesť, že pokiaľ žalovaný 3/ ponechal na zväžení súdu, či v tomto smere vykoná dokazovanie a on ako žalovaný 1/ iba súhlasil s týmto návrhom, nemožno uvedené označiť za jasný a konkrétny návrh na vykonanie dokazovania. V zmysle ust. § 120 ods. 4 OSP platného a účinného do 31.06.2016, súd mohol výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, o ktorý prípad nešlo. Aktuálne platné a účinné CSP kladie ešte väčší dôraz na aktivitu a zodpovedný prístup procesných strán k povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti. Preto pokiaľ sám žalovaný 1/ jednoznačne nenavrhol vykonať takýto dôkaz, a ani z iného dokazovania nie je preukázané spoluzavinenie nebohého (sám žalovaný 1/ uviedol dôvod, pre ktorý tak neučinil v rámci trestného konania) jeho odvolacia námietka neobstojí.

39. I keď sa odvolací súd stotožňuje s odvolacou námietkou žalovaného 1/ v tom, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia neriešil otázku spoločenstva a s tým súvisiacu otázku pasívnej legitímácie žalovaných (buď žalobu zamietnuť, resp. zaviazať všetkých žalovaných spoločne a nerozdielne), na rozhodnutie vo veci to vplyv nemá.

40. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. októbra 2016, sp. zn. 6 Cdo 544/2015).

41. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, nebolo možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 499/2002, sp. zn. 25 Cdo 2464/2000).

42. Ak je v občianskom súdnom (sporovom) konaní na jednej alebo oboch procesných stranách viacero účastníkov, ide o ich procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne). V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých účastníkov v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám, sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne).

43. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaného 1/, 2/ a žalovaného 3/ (t.j. zo zákona č. 381/2001 Z. z.) nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich. Uvedené vyplýva nielen z už pripojeného rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22. júna 2016, ale i z ďalších (napr. viď vyššie). To znamená, že medzi žalovanými 1/, 2 a 3/ ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov. Právne úkony žalobcov, ktoré urobili voči žalovanému 1/ a 2/, nemajú preto právne účinky aj proti žalovanému 3/. Z uvedeného dôvodu, preto súd prvej inštancie správne postupoval ak žalovaných 1/ a 2/ zviazal k plneniu spôsobom uvedeným v rozhodnutí a to i napriek tomu, že návrh voči žalovanému 3/ zamietol z dôvodu uplynutia premlčacej doby. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie o premlčaní nároku voči žalovanému 3/. Ust. § 104 OZ, na ktoré v odvolaní poukazoval žalovaný 1/ nemožno aplikovať na danú vec, keďže sa vzťahuje na prípady medzi poisteným a poisťovateľom. Odvolací súd taktiež poukazuje na rozhodnutie NS SR 3 Cdo/18/2016 zo dňa 22.06.2016. Počiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby v prípade náhrady za spôsobenú nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo.

44. Súd prvej inštancie správne posúdil i pasívnu legitímáciu žalovaného 2/ ako držiteľa (vlastníka), osobného motorového vozidla v čase vzniku škodnej udalosti a správne vyvodil záver o pasívnej legitímácii žalovaného 2/. Ide o zodpovednosť podľa § 427 ods. 2 OZ prevádzateľa motorového vozidla, nakoľko podľa rozhodnutia R 3/1984 „postavenie poškodeného pri uplatňovaní nárokov na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov je podstatne uľahčené, nemusí sa preukazovať porušenie právnej povinnosti škodcu, ale len to, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou, ktorá je vlastná prevádzke dopravných prostriedkov, pričom musí byť zistené, kto je prevádzateľom dopravného prostriedku. V niektorých prípadoch žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov voči viacerým subjektom, z ktorých jeden je zodpovedný podľa § 420 OZ a druhý v zmysle § 427 OZ. Bude to vtedy, ak chce poškodený využiť možnosť výhody solidarity záväzku viacerých zodpovedných subjektov.“ V rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 999/2007 sa konštatuje, že ak pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, treba pripustiť analogické použitie § 420 ods. 2 OZ a neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení osoby zodpovednej za

zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Obdobne ako v prípade úvahy, že za škodu spôsobenú touto prevádzkou zodpovedá prevádzateľ vozidla, treba vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou musí zodpovedať tiež tento prevádzateľ. Analogické použitie § 427 a nasl. OZ sa v uvedenom zmysle uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnostného práva fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Ide o objektívnu zodpovednosť, kde sa nevyžaduje zavinenie. Zbaviť sa zodpovednosti možno iba v zmysle ust. § 428 resp. § 430 OZ. Pri skúmaní predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv treba postupovať podľa § 13 OZ.

45. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, že všetky okolnosti veci svedčia o tom, že žalovaný 2/ vedel o tom, že motorové vozidlo zn. Renault Kango, EVČ: BA-862 OY viedol žalovaný 1/ a že toto motorové vozidlo poskytoval p. N. A. M. V. a Y. U. (ktorí v tom čase neboli jeho zamestnancami) za účelom cestovania do miesta výkonu práce. Okrem už skutočností uvedenými súdom prvej inštancie je vyššie uvedené podporené i jeho podaním (vyjadrením) súdu zo dňa 17.12.2009 (č. I. 57) a tiež svedeckými výpoveďami svedka M. V. a R. F.. Vykonané dokazovanie preukazuje tú skutočnosť, že i keď za motorové vozidlo zodpovedal R. F., žalovaný 2/ vedel o tom, kto motorové vozidlo viedol i v čase škodnej udalosti, pričom takto motorové vozidlo vyššie uvedeným osobám bolo poskytnuté viac krát pred nehodou. Súd prvej inštancie postupoval správne i v tom, pokiaľ platby, ktoré poskytol konateľ žalovaného ako fyzická osoba žalobcom (ktorú skutočnosť žalobcovia ani nepopreli) nezapočítal, nakoľko ide o inú osobu, ako je osoba žalovaného 2/ a ktorú súd na plnenie i zaviazal.

46. K odvolacím námietkam žalovaného 2/ v tom, že nezohľadnil prekážku na jeho strane ak požadoval od neho účasť na pojednávaní a nevytvoril mu na to podmienky a tiež v tom, že súd nepoučil, resp. neupozornil žalobcov na chybný postup ich právneho zástupcu, keď svojím oneskoreným postupom zaviniel uplynutie premlčacej doby, je potrebné uviesť, že uvedené odvolacie námietky neobstoja. Z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní bol žalovaný 2/ volaný vždy riadne a včas. Dňa 27.05.015 bolo súdu z jeho strany doručené podanie, kde uviedol, že účasť na doterajších pojednávaní hradil konateľ zo svojich prostriedkov, čo ale ďalej nie je možné a ak súd trvá na osobnej účasti na pojednávaní konateľa, žiada o zálohu na cestovné náklady a stratu času vo výške 50 eur v dostatočnom predstihu pred termínom. Účasť strán na pojednávaní je ich právom, preto pokiaľ sa žalovaný 2/ nezúčastnil pojednávaní a nežiadal o odročenie pojednávaní (ktoré súd mohol akceptovať iba z dôležitých dôvodov v zmysle ust. § 118 OSP) nemožno povedať žeby žalovanému 2/ bola odňatá možnosť konať pred súdom. V zmysle CSP sú dôvody na odročenie pojednávaní ešte prísnejšie. Žiadosť o zloženie zálohy na cestovné náklady žalovanému 2/ nemajú oporu v zákone a je iba na zvážení strán či sa pojednávaní zúčastnia resp. nie. Ani OSP platný a účinný v čase podania predmetného vyjadrenia žalovaného 2/, ale ani CSP neumožňujú súdu, stranám ustanoviť zástupcu z radov advokátov a to ani v prípade ak sú u nich splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalovaný mal preto možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

47. Pokiaľ ide o poučovaciu povinnosť súdu, túto má súd iba v prípade poučenia o procesných právach a povinnostiach, aj to nie v prípadoch ak je strana zastúpená advokátom (§ 5 ods. 1 a 2 OSP a § 160 ods. 3 písm. b) CSP). Otázka plynutia premlčacej doby je však hmotnoprávnou otázkou, preto v tomto smere zo strany súdu nemôže byť poučovacia povinnosť.

48. Z dôvodu, že odvolacie dôvody žalovaných vo veci samej, kde súd žalobe vyhovel boli neopodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd vo veci samej (vo výroku II.) a taktiež v súvisiacom výroku VIII. a IX. potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

49. Žalovaný 1/ sa odvolal i voči rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd žalobu zamietol (výrok III.). Podľa ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. V danom prípade to sú žalobcovia 1/, 2/ a 3/ a žalovaný 3/, ktorí mohli podať odvolanie voči uvedenej časti rozsudku. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie žalovaného 1/ voči uvedenej časti výroku podľa ust. § 386 písm. b) CSP odmietol. K odvolacej námietke o nesprávnej formulácii výroku III., kedy mal súd vo výroku i označiť účastníka voči ktorému žalobu zamietal, je potrebné uviesť, že výrok rozhodnutia má byť formulovaný tak, aby bol jasný, zrozumiteľný a vykonateľný. Pokiaľ žalobcovia sa svojím žalobným nárokom (po späťvzati žaloby o zaplatenie pozostalostnej renty a v ktorej časti súd výrokom I. i konanie

zastavil) domáhali toho, aby súd zaviazal žalovaných 1/, 2/ a 3/ k náhrade nemajetkovej ujmy žalobcom, každému po 10.000 eur a vo výroku II. zaviazal iba žalovaných 1/ a 2/ k tejto náhrade, je zrejmé, že návrh zamietol voči žalovanému 3/. Preto výrok III. tak ako bol formulovaný je postačujúcim.

50. V danom prípade je dôvodné konštatovať aj vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného 3/ vyplývajúcu z aplikácie § 15 ods. 1 ZoPZP. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 ZoPZP. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného 3/ v konaní, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením. Zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) stratou najbližšieho človeka, manžela a otca, v dôsledku čoho utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného 3/. Preto žalobcom prislúchalo právo, aby im poisťovateľ (žalovaný 3/) nahradil (ako poškodeným subjektom) žalobou uplatňovaný nárok. Z dôvodu, že žaloba voči žalovanému 3/ bola zamietnutá, nepovažuje odvolací súd sa ďalej touto otázkou zaoberať.

51. Žalovaný 1/ v odvolaní napadol i výrok o náhrade trov konania, hoci bližšie sa vyjadril k výroku V., ktorý je podľa neho zmätočný, nepreskúmateľný a v rozpore s odôvodnením rozsudku. I keď je pravdou, že znenie výroku je čiastočne zmätočné vo vzťahu k žalobcovi 2/, z výsledku konania a z obsahu odôvodnenia je zrejmé, že zo strany súdu prvej inštancie došlo pri vyhlásení rozsudku k zrejmej nesprávosti.

52. Vo všeobecnosti nepriznať trovy konania je možné len výnimočne a v prípade, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na strane strán, pričom má súd vychádzať z posúdenia všetkých okolností v danej veci. Pri skúmaní, či dôvody hodné osobitného zreteľa existujú, súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania, je pritom potrebné zohľadniť nie len pomery toho, kto by mal nahradiť trovy konania, ale je nutné zvážiť, ako by sa takéto rozhodnutie dotklo predovšetkým majetkových pomerov oprávnenej strany. Významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj strán v priebehu konania a ďalšie skutočnosti.

53. Súd prvej inštancie použitie aplikácie ust. § 257 CSP síce odôvodnil, avšak iba formálne bez bližšieho zistenia majetkových, sociálnych, osobných a ďalších pomerov všetkých strán konania a nesprávnym procesným postupom znemožnil stranám, aby sa k uvedenému mohli vyjadriť, a uskutočniť im patriace procesné práva. Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1) zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 OSP, § 123 OSP, § 115 OSP a pod.). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinstančnom konaní.

54. Odvolací súd poukazuje i na to, že súdny poplatok za návrh bol vyrubený súdom prvej inštancie nesprávne. Podľa položky 7b b) zák. č. 71/1992 sa súdny poplatok za návrh na ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy vo výške 66 eur a 3 % z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Vzhľadom k uvedenému je zrejmé, že súd prvej inštancie mal vychádzať z 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy.

55. Ak by odvolací súd svoje rozhodnutie nepredvídateľne založil na iných právnych záveroch než súd prvej inštancie, porušil by právo strán na spravodlivý proces a v skutočnosti by im odňal právo namietať správnosť právneho názoru súdu na inštančne vyššom súde. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania vo výroku IV., V. a VI. a v časti povinnosti zaplatiť súdny poplatok zrušil, s tým, že v danom prípade bude úlohou súdu prvej inštancie sa zaoberať tým, či sú splnené podmienky (v zmysle už vyššie naznačeného) na to, aby súd v konaní úspešným žalobcom resp. žalovanému 3/ a i v časti zastavenia konania žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal, pričom svoje rozhodnutie náležite zdôvodní. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zároveň rozhodne i o trovách odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP a o povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

56. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).